



**WEST BENGAL STATE UNIVERSITY**

B.A. Honours 2nd Semester Examination, 2020

**SANACOR04T-SANSKRIT (CC4)**

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.  
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

**SECTION-A**

**(Marks: 20)**

1. अधस्तनेषु एकः प्रश्नः समाधेयाः। 10×1 = 10  
(क) श्रीमद्भगवद्गीतानुसारम् आत्मनः स्वरूपं वर्णनीयम्।  
(ख) गुणत्रयाणां कः श्रेष्ठः ? तस्य उत्कर्षः श्रीमद्भगवद्गीतानुसारेण प्रदर्शनीयः।
2. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतेन देवनागरलिप्या च समाधेयाः। 2×5 = 10  
(क) श्रीमद्भगवद्गीतायाः उत्सः कः भवति ?  
(ख) 'परतस्तु सः'— तत्पदेन कः बोध्यः ? तस्य स्वरूपं किम् ?  
(ग) 'प्रकृतिस्थानि कर्षति'— कथं कानि प्रकृतिस्थानि ? कश्च कर्षति ?  
(घ) 'विषयानुपसेवते'— कः कानि आश्रित्य किम् उपसेवते ?  
(ङ) 'मे भिन्ना प्रकृतिरष्टधा'— अत्र कस्य प्रकृतिः उक्ता ? प्रकृतेः अष्टौ भेदाः के भवन्ति ?  
(च) क्षेत्रं नाम किं भवति ?  
(छ) जीवदेहे तमोगुणस्य प्रभावः कीदृशः भवति ?  
(ज) महाभूतानि कतिविधानि ? तेषां नामानि उल्लिख्यन्ताम्।

**SECTION-B**

**(Marks: 25)**

3. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः — 10×1 = 10  
(क) श्रीमद्भगवद्गीतायां वर्णिता ज्ञानयोगस्य प्रशस्तिः वर्णनीया।  
(ख) तपसः स्वरूपं निरूप्य भेदः प्रदर्शनीयः।

4. अधस्तनेषु श्लोकेषु त्रयाणां संस्कृतेन देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या । 5×3 = 15
- (क) यदि मामप्रतीकारमशस्त्रं शस्त्रपाणयः ।  
धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे क्षेमतरं भवेत् ॥
- (ख) इन्द्रियाणां हि चरतां यन्मनोऽनुविधीयते ।  
तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्नावमिवाम्भसि ॥
- (ग) आवृतं ज्ञानमेतेन ज्ञानिनो नित्यवैरिणा ।  
कामरूपेण कौन्तेय दुष्पूरेणानलेन च ॥
- (घ) तस्मादज्ञानसम्भूतं हृत्स्थं ज्ञानासिनात्मनः ।  
छित्तैर्न संशयं योगमातिष्ठोत्तिष्ठ भारत ॥
- (ङ) असंशयं महाबाहो मनो दुर्निग्रहं चलम् ।  
अभ्यासेन तु कौन्तेय वैराग्येण च गृह्यते ॥

**SECTION-C**

(Marks: 5)

5. अधोलिखितेषु एकं विषयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीका लेख्या । 5×1 = 5
- (i) श्रीकृष्णः, (ii) कर्मफलम् (iii) भक्तिमान् ।
- अथवा
- अधोलिखितयोरेकस्य व्याख्या सुरगिरा देवनागरलिप्या च करणीया । 5×1 = 5
- (क) यत् करोषि यदश्नासि यज्जुहोषि ददासि यत् ।  
यत्तपस्यसि कौन्तेय तत्कुरुष्व मदर्पणम् ॥
- (ख) अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः ।  
सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्तः स मे प्रियः ॥

**N.B. :** Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.

—x—